

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

КУЛЬТУРА СЛОВА

Випуск 85

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО
Київ 2016

Випуск присвячено 160-річчю від дня народження Івана Яковича Франка – однієї з найрізномірніших постатей в історії української мови, літератури, культури.

У статтях окреслено напрямки теоретичної та історико-лінгвістичної діяльності І. Франка, акцентовано його погляди на проблеми становлення і функціонування української мови, висвітлено лінгвокультурологічну рецепцію ідей письменника сучасниками й послідовниками, з'ясовано особливості концептуально-образної та стилістичної організації мови творів поета.

Лінгвоестетику творів письменника представлено в контексті сучасного зрізу національної мовної практики у різностильових і різножанрових її виявах.

Матеріали рубрики «З історії лінгвофранкознавства» репрезентують досвід пізнання Франкової мови у працях З. Т. Франко, В. М. Русанівського, І. Г. Матвіяса.

Редакційна колегія:

С. Я. Єрмоленко (головний редактор), А. М. Архангельська, С. П. Бирик (заступник головного редактора), А. Ю. Ганжа, К. Г. Городенська, П. Ю. Гриценко, Є. А. Карпіловська, Т. А. Коць, Н. О. Мех, І. Митник, В. Радева, С. О. Соколова, Г. М. Сютга (відповідальний секретар).

*До друку рекомендувала вчена рада
Інституту української мови НАН України
(протокол №9 від 26 вересня 2016 року)*

Адреса редакції

Інститут української мови
Національної академії наук України,
вул. М. Грушевського, 4, Київ, 01001.
Тел.: 278-4281, 279-1885;
e-mail: kultura-slova@ukr.net

ISSN 0201-419

© Інститут української мови НАН України, 2016

© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

ДУМКИ ПОНАД ЧАСОМ

Світлана Єрмоленко Іван Франко про естетику слова 8

ІВАН ФРАНКО В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВОЗНАВСТВА

Світлана Єрмоленко Маєстат Франкового слова 13

Галина Сютта Nihil novi sub solis... (Ідеї трактату І. Франка
«Із секретів поетичної творчості» в осмисленні
через століття) 26

РЕЦЕПЦІЯ ПОГЛЯДІВ ІВАНА ФРАНКА В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Марія Федурко Проблема мовного відступництва в оцінці
Івана Франка 34

Сидір Кіраль Мовно-естетичні погляди І. Франка в контексті
дискусії про переклад «Одіссеї» 44

Наталія Мазур Рецепція Івана Франка в мемуарних текстах
Дмитра Дорошенка 59

Катерина Глуховцева «Міліонам треба того слова...»
(афористика І. Франка про мову) 68

СЛОВО В ХУДОЖНІХ ТВОРАХ ІВАНА ФРАНКА

Зеновій Терлак Таємниці Франкового тексту 74

Світлана Бибиц «Пісні ті стали красою єдиною бідного
мого тяжкого життя» (лінгвостилістика пісенної
творчості Івана Франка) 80

Лариса Кравець «Все, що дало мені життя,
в красу перетопляв я» (метафори Івана Франка
й поетична традиція) 89

<i>Ярослав Яремко</i> Концепт 'цілого чоловіка' в мові художніх творів Івана Франка	99
<i>Наталія Мех</i> Поема І. Франка «Іван Вишенський»: духовний вимір	108
<i>Ганна Дядченко</i> Вербалізація буддійських мотивів у поезії Івана Франка	114
<i>Олександр Мирончук</i> Образ святої гори Афон і чернечі мотиви в поемі Івана Франка «Іван Вишенський»	124
<i>Галина Кобирилка</i> Діалектне наголошування в поетичній мові І. Франка	143

СЛОВО В НАУКОВИХ ТВОРАХ ІВАНА ФРАНКА

<i>Тетяна Коць</i> І. Франко про мовно-культурну ситуацію в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст.	153
<i>Зоряна Висоцька</i> Метафора в науковій мові Івана Франка	160

СЛОВО ІВАНА ФРАНКА В НОВІТНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВНІЙ ПРАКТИЦІ

<i>Наталія Лужецька</i> Термінологіка Івана Франка: репрезентація новітнього політичного знання	168
<i>Ангеліна Ганжа</i> Лінгвопрагматика кінотексту сучасної документалістики про І. Франка	175
<i>Федір Прилипка</i> Стилiстичні функції комунікем у текстах мультиплікаційних фільмів за казками І. Я. Франка	183

З ІСТОРІЇ ЛІНГВОФРАНКОЗНАВСТВА

<i>Зеновія Франко</i> Франко як мовознавець	189
<i>Зеновія Франко</i> Засоби художньої експресії у мові творів Івана Франка	195
<i>Віталій Русанівський</i> Сторінка з історії української літературної мови.....	200
<i>Іван Матвіяс</i> Відображення бойківського говору в художній прозі Івана Франка	202

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	208
------------------------------------	-----

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ	211
-----------------------------------	-----

CONTENTS

OPINIONS OVER THE TIME

<i>Svitlana Yermolenko</i> IVAN FRANKO ABOUT THE AESTHETICS OF THE WORD	8
--	---

IVAN FRANKO IN THE HISTORY OF UKRAINIAN LITERARY LANGUAGE AND LINGUISTICS

<i>Svitlana Yermolenko</i> THE MIGHTINESS OF FRANKO'S WORD	13
<i>Halyna Siuta</i> NIHIL NOVI SUB SOLIS... (IDEAS OF I. FRANKO'S TREATISE «FROM THE SECRETS OF POETIC CREATIVITY» IN COMPREHENSION THROUGH THE CENTURIES).....	26

RECEPTION OF IVAN FRANKO'S VIEWS IN THE HISTORY OF UKRAINIAN CULTURE

<i>Mariya Fedurko</i> THE PROBLEM OF LINGUAL ABANDONMENT IN THE EVALUATION OF IVAN FRANKO	34
<i>Sydir Kiral</i> LANGUAGE AND AESTHETIC VIEWS OF FRANKO IN THE CONTEXT OF DISCUSSIONS ABOUT TRANSLATION OF «ODYSSEY»	44
<i>Nataliya Mazur</i> RECEPTION OF IVAN FRANKO IN THE MEMOIRS OF DMYTRO DOROSHENKO	59
<i>Kateryna Glukhovtseva</i> «MILIONES NEED THAT WORD ...» (IVAN FRANKO'S APHORISMS ABOUT LANGUAGE)	68

WORD IN IVAN FRANKO'S FICTION

<i>Zenovii Terlak</i> THE SECRACY OF FRANKO'S TEXTS	74
---	----

<i>Svitlana Bybyk</i> «THOSE SONGS BECAME THE ORNAMENT OF MY POOR HARD LIFE» (STYLISTIC ANALYSIS OF IVAN FRANKO SONG POETRY)	80
<i>Larysa Kravets</i> «ALL, WHICH GAVE ME LIFE, I HAVE REFINED BEAUTY» (FRANKO'S METAPHORS AND POETIC TRADITION)	89
<i>Yaroslav Yaremko</i> CONCEPT «THE WHOLE MAN» IN THE ARTISTIC SPEECH OF IVAN FRANKO	99
<i>Nataliya Mekh</i> POEM BY FRANKO «IVAN VYSHENSKY»: SPIRITUAL DIMENSION	108
<i>Hanna Dyadchenko</i> BUDDHIST MOTIVES VERBALIZATION IN THE POETRY OF IVAN FRANKO	114
<i>Oleksandr Myronchuk</i> IMAGE OF THE HOLY MOUNT ATHOS AND MONASTIC MOTIVES IN POEM BY IVAN FRANKO «IVAN VYSHENSKY»	124
<i>Halyna Kobyrnka</i> THE DIALECTAL EMPHASIS IN THE POETIC LANGUAGE OF I. FRANKO	143

WORD IN IVAN FRANKO'S SCIENTIFIC WORKS

<i>Tetyana Kots</i> I. FRANKO ABOUT THE LINGUISTIC AND CULTURAL SITUATION IN UKRAINE OF THE END OF XIX – BEGINNING OF THE XX CENTURY	153
<i>Zoryana Vysotska</i> THE ROLE OF METAPHOR IN THE SCIENTIFIC LANGUAGE OF IVAN FRANKO	160

WORD OF I. FRANKO IN MODERN UKRAINIAN LINGUAL PRACTICE

<i>Nataliya Luzhetska</i> TERMINOLOGY OF IVAN FRANKO AS A REPRESENTATION OF A MODERN POLITICAL KNOWLEDGE	168
<i>Angelina Ganzha</i> LINGUISTIC PRAGMATICS OF THE MOVIE TEXT OF MODERN DOCUMENTARIES ABOUT IVAN FRANKO	175
<i>Fedir Prylypko</i> STYLISTIC FUNCTIONS OF THE COMMUNICATIVE UNITS IN TEXTS OF ANIMATED CARTOONS BASED ON IVAN FRANKO'S FAIRY TALES	183

**FROM THE HISTORY OF FRANKO LINGUISTIC
STUDIES**

<i>Zenoviia Franco</i> FRANCO AS A LINGUIST	189
<i>Zenoviia Franco</i> MEANS OF ARTISTIC EXPRESSION IN THE LANGUAGE OF IVAN FRANKO'S WORKS ..	195
<i>Vitalii Rusanivsky</i> A PAGE ON THE HISTORY OF THE UKRAINIAN LITERARY LANGUAGE	200
<i>Ivan Matvias</i> THE REFLECTIONS OF BOYKO'S SPEECH IN IVAN FRANKO'S ARTISTIC PROSE	202
CONTRIBUTORS	208
REQUIREMENTS FOR PUBLICATIONS	211